

SOLIA

„Noi rămânem la matcă
și nu ne părăsim
partidul.“

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

Abonamente:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei

Exemplarul 2 Lei.

Numerus Valachicus în fața programului nostru

Știm cu toții că de ce a plecat dl Vaida din partidul nostru. Știm că el a avut numai motive personale, de ambiții nesocotite și nu motive de stat. Totuși însă ca poporul să creadă că s'a despărțit de partidul nostru din motive de Stat a ieșit cu „numerus valachicus“, susținând că tot răul în țara noastră vine dela minoritari și că fericirea Țării vine dela „numerus valachicus“. — La cuvintele răsunătoare ale celor cu numerus valachicus se găsesc și în opinia publică naivă și nepricepuți cari să răspundă favorabil, aceștia însă nu-și dau seama că ce greu este să apreciezi temeinicia unei mișcări politice din două cuvinte asvârlite fără nici o răspundere și fără nici o socoteală în opinia publică. — Ce este mai dureros e că mulți intelectuali, profesori etc. fără să cerceteze în profunzimea lor problemele să grăbesc să adere la acest numerus valachicus inventat de Vaida. — Aceștia sunt de două categorii, sau de aceia cari din lipsă de cercetare și documentare o fac sau de aceia cari speculează situațiile. — Cei din urmă nu merită nici un răspuns și nici o atențiune căci scopurile lor depășesc marginile celei mai elementare morale în viața publică. — Față de cei dintâi suntem datorii însă să le atragem atențiunea, să profundeze lucrurile și să nu se grăbească a lua atitudini nesocotite și înainte de vreme.

Astfel îi întrebăm pe acei domni intelectuali cari cred că e de datoria lor să adere la numerus valachicus a lui Vaida că: I. Ce garanție le prezintă frunții mișcării vaidiste Hătegan, Tilea, Mirto, Angelescu că vor realiza numerus valachicus?

II. De ce ar fi mai rău român Ion Mihalache și Iuliu Maniu decât Vaida-Voevod?

III. Cred ei că prin numerus valachicus se pot remedia relele din această țară? Că numerus valachicus poate împlini un program de guvernământ? Că prin numerus valachicus se rezolvă problema constituției, problema crizei financiare și-a creditului, problema agriculturii românești, — problema indus-

triei și-a comerțului, problema sănătății publice, problema culturii și-a învățământului, — problemele bisericesti etc.

Dar oare cine nu este atât de bun român ca să lupte pentru primatul intereselor românești? Cu toții dorim o înaintare a românilor pe toate terele vieții!

Pentru a realiza însă aceasta ai lipsă de un program de guvernământ serios și temeinic, — căci o formulă fără garanția unei aplicări practice, fără ca să fi îmbrățișat ansamblul problemelor de Stat va rămâne o melodie care se perimează ca toate romanțele de sezon.

Sau cred naivii noștri că prin numerus valachicus al d-lui Vaida se pot rezolva toate problemele noastre de Stat? — Și nu printr'un program studiat temeinic și rezultat din priceperea aprofundată a nevoilor și a aspirațiilor populare.

Se înșală amarnic și vor regreta toți aceia cari cu o condamnabilă superficialitate tratează problema consolidării Statului nostru și se amăgesc de cuvintele răsunătoare a celor cari vor să bată monedă de aur din metale cari ruginesc curând.

Cum sunt speculați agricultorii

Ziarele anunță că la Bursa din Brăila s'au înregistrat deja transacțiuni asupra grâului din viitoarele recolte.

Cumpărările s'au făcut pe un preț de batjocură și anume de circa 25.000 lei vagonul.

Agricultorul în vederea achitării ratelor de conversiune ce a expirat la 15 Maiu, pentru a nu pierde dreptul la legea conversiunii, în lipsă de bani a fost silit să se lașe speculat de samsari fără scrupul.

Speculațiunea aceasta nerușinată a provocat deja prăbușirea prețului grâului. Și suntem încă abia la început.

Lovitura banditească dată de samsari, cu intenția de a influența asupra prețurilor, nu-i permis să rămână fără urmări. Guvernul are datoria să intervină fără întârziere pentru a împiedica dezastrul ce se zărește.

Politica muncitorească

— Ce prevede programul nostru —

Continuând politica muncitorească a partidului național-țărănesc, din tre-cutele sale guvernări, vom urmări mai departe o politică socială, compatibilă cu caracterul țării noastre, prin împlinirea lipsurilor constatate și înlăturarea tuturor anomaliilor produse de ultimele modificări ale legilor muncitorești.

1. În vederea îndrumării către meserii a surplusului de brațe de la țară, vom organiza învățământul muncitoresc și profesional, precum și căminele și școlile de ucenici.

2. Pentru ocrotirea muncii se va reforma fundamental inspecția muncii, dându-se Camerelor de muncă autorizații de a inspecta modul cum se aplică legile muncii.

Se va completa și extinde în toate centrele comerciale și industriale legea de organizare a judecătorilor de muncă.

Legea contractelor de muncă și, în special, dispozițiile referitoare la convenția colectivă de muncă, precum și legea pentru aplanarea conflictelor de muncă vor fi puse de acord și adaptate legiilor noi.

Se va completa ciclul reformelor muncitorești prin introducerea minimumului de salariu, în special, în industria la domiciliu, în care lucrătorii nu-și pot apăra singuri interesele.

Pentru înlăturarea oricăror lacune sau imperfecțiuni se va alcătui un cod al legislației muncitorești, care va îngloba în sfera lui de aplicare și regimul muncii din instituțiile publice, regii autonome, etc.

Se va organiza metodic încurajarea locuințelor muncitorești, plasarea și asistența șomerilor prin muncă și mai ales printr'o politică de lucrări publice.

3. Partidul Național Țărănesc va proteja munca națională, dându-se preferință specială elementului etnic.

4. În sistemul de asigurări muncitorești contra boalei, accidentelor,

invalidității și bătrâneții, bazate pe colaborarea muncitorilor, patronilor și Statului, administrația fondurilor se va face de salariați și patroni pe bază de autonomie sub controlul Statului. Se va extinde, treptat, legea asigurărilor și asupra altor categorii de salariați, sau asupra instituțiilor care urmărind același scop, fac dublă întrebuințare și care nu sunt cuprinși în legea actuală.

5. Legislația de protecție a muncii va trebui să acorde asistența și ocrotirea și muncitorilor agricoli care trăiesc o viață de mizerie, exploatată neomenos, fără nici un fel de protecție, în ceea ce privește plasarea, condițiile de muncă, salariu, adăpost și hrană.

Ținându-se seama de natura muncii agricole, extinderea legiilor de protecție din câmpul industrial, trebuie să ducă la o nouă reglementare a muncii agricole.

6. Se va întocmi un cod în vederea unificării regimului meseriilor care va cuprinde: calificarea profesională prin combaterea clandestinismului; cu scopul de a forma o clasă de meseriași conștienți, destoinici și înstăriți în sânul neamului nostru. Înălăturând concurența stabilimentelor publice, se va urmări modernizarea atelierelor și mai presus de toate ridicarea acelor meseriași care merg mână în mână cu înflorirea gospodăriilor sătești și duc la naționalizarea orașelor.

7. Ocrotirile sociale vor intra în faza realizării practice, urmărind protejirea muncii minorilor, a femeii lucrătoare, a mamei și copilului precum și a săracilor, cu tendința de a desființa cerșetoria, iar opera începută a Partidului Național-Țărănesc pentru justa soluționare a problemei invalizilor, va fi desăvârșită prin completarea și perfecționarea I. O. V.

Marea adunare din Craiova

40.000 olteni au ascultat discursurile dlor
Mihalache, Dr. Lupu și V. Madgearu

Duminică s'a ținut la Craiova prima întrunire populară a partidului național-țărănesc, în vederea răsturnării guvernului. Această adunare a însemnat o uriașe manifestație a țărănimii noastre, în jurul programului Statului Țărănesc și a Coroanei. Aici s'a strigat toată durerea țăranului și s'a înfierat lipsa de dragoste pentru acest țăran, a celor ce îi guvernează astăzi.

40.000 de suflete necăjite au cerut d-lui Mihalache să răstoarne dela cârma Țării guvernul d-lui Tătărescu.

La ora 11 a început defilarea, care a durat aproape 3 ceasuri. Cuvântarea d-lui Mihalache este o piatră de hotar în mersul evenimentelor politice. În numărul viitor vom reveni cu amănunte.

Aurel Vlad și Napoleon cel Mare

— O paralelă à la minut —

Într'un articol anterior al meu spuneam, că d. A. Vlad mai are și alte slăbiciuni în patrimoniul său decât cele tratate acolo, gândul meu era însă să le trec sub tăcere crezând, că dsa își va da seama, că nu-ți este permis, să terfelești pe cineva așa numai din bun senin și cu o rea credință criminală. Dl Vlad însă nu se astâmpără, ci-mă țarește pe fiecare pagină a fișicii sale și continuă a ne numi pe noi toți „slăbănogii dela Deva”, iar la 7 Maiu a. c. s'a transformat în cel mai sălbatic călău al meu intenționând, între alte gânduri ascunse ale sufletului său hain, să-mi facă și o complectă ruinare materială a mea, ca — vezi Doamne — să mă înfrângă și să mă fecă slugă plecată a lui. Natural, că așa o comportare a dsale mă dispensează de considerațiunile binevoitoare, ce i-le-aș fi acordat în ipoteza unei cumînțiri a sa.

Organizația part. naț. țăr. stând sub șefia dlui A. Vlad, a îndurat nunu-mai despotismul acestuia, ci mai apăsa asupra noastră și o altă plagă: hegemonia politică a dnei Vlad așe, că noi pigmeii africani aveam doi șefi: pe Marele Neger și pe Marea Negresă. Cu ani de zile anterior l'am făcut atent pe d. Vlad, că dna sa a laut comanda politică asupra organizației noastre, de care mai mult s'a resimțit chiar incoregibilul fripturist, d. Dr. Simeon Câmpean, vecinul cocș de vânt al meteorologiei politice. D. Vlad însă cu apatia sa maladivă indeobște cunoscută, nu mi-a considerat advertisementul binevoitor așa apoi doamna sa a luat avânt tot mai mare în exercitarea imperiului politic, chiar peste capul bărbatului său.

Iată câteva specimene, cari caracterizează așa de plastic puterea politică, pe care o exercita dna Anuța:

1., „Nu-l las pe Aurel, să meargă cu Maniu,” — a zis dsa la un moment dat. Și șt'ți D-voastră, ce a invocat ca motiv hegemonia noastră l'at-l: d. Iuliu Maniu nu i-a răspuns dlui Vlad la o scrisoare (sic).

2., Cu țărani vorbe așa: „Ce tot vreți cu Maniu ăla? Doși-i pace. El nu vă face ispravă.”

3., S'a dus la tipografia „Soliei Dreptății” și-a dat poruncă aspră, că nimic nu-i ierlat: să între sau să iasă din tipografie fără știrea și incuviințarea ei.

4., A declarat, că dacă va merge cineva la Vlad cu vre'o propunere, îl va da afară din casă.

5., În ziua de 3 Aprilie 1935, conform hotărârei comit. jud. al nostru s'a prezentat la d. Vlad în Orăștie o delegație compusă din cei mai de frunte oameni ai noștri, aproape toți foști parlamentari și anume:

1., Dr. Leo Parasca, medic, f. deputat și senator. 2., Dr. Emil Șelariu, avocat, f. deputat. 3., Dr. Mihailu Tires, avocat, f. deputat. 4., Dr. George

Dănilă, notar public. 5., Dr. Ieronim Atirescu, avocat, f. prefect. 6., Valeriu Paveloni, protopop, f. deputat. 7., Dr. Zeno Draia, avocat, f. deputat. Aceștia erau încredințați, ca în numele org. noastre să depună din nou toată stăruința și rugăminte, ca d. Vlad să rămână la locul de președinte al nostru reintrând în disciplina de partid. Această delegație abia a ajuns, să i-se prezinte dlui Vlad, doamna Anuța și-a și făcut apariția, care le-a tras solilor noștri o dăscălire strașnică într'un glas, care nici cătuș de pușin nu era expresiunea bunelor maniere, ce se cer mai ales unei dame de situația dnei Vlad. Iată între alte dojene ce a spus hegemonia noastră: „Dacă Aurel vi-ar fi zis, să mergeți cu bolșevicii și atunci trebuia, să-l cscultați și să-l urmăriți.”

Ce să zic de opăreala celor 7 soli, atinși de compoșare a nemai pomenită a hegemoniei. Toți stăteau ca bietul Socrates, când nemuritoarea Xantippa a tornat asupra lui un vas cu apă.

În situația aceasta penibilă noi ne-am așteptat pe drept cuvânt, ca în d. Vlad să fie barem o mică schinție din Napoleon Cel Mare și să o înfrâneze pe belicoasa sa doamnă. Dar sermanul d. Vlad, pe care condeiele simbriașe venale, ce le întreține la gazeta sa personală, îl ridică până în al șeptelea cer ca pe făcător de minuni pe terenul eroismului, a rămas imposibil în fața debutărilor doamnei sale, care era pentru dsă, cum se vede, o forță majoră invincibilă.

Asfel noi ne-am ales cu regretul, că de ce dna Anuța n'a trăit pe timpul lui Napoleon cel Mare, căci acesta ar fi pus-o la punct așa cum a pus-o pe celebra Madame de Staël, pe care, când era încă numai consul, a expulzat-o din Franța. Și bineștiut, că Madame de Staël era o femeie de o rară inteligență și de o înaltă cultură. Ea a fost și o mare literată, ale cărei opere numeroase și de valoare i-au câștigat loc atât în istoria cât și în literatura universală. Avea însă un cusur: era sfătoasă rău, amestecându-se în treburile politice, a atins cercului lui Napoleon. Atât i-a trebuit consulului, pentruca să o expulzeze zicând: Madame de Staël să facă, să i vaporeze cana de fier tea — în alt loc!

Noi nu vrem, să fim Napoleenul neîndurat și nu-i cerem aceasta nici dlui Vlad. Credem însă, că gesturile dnei Anuța ating din greu prestigiul de soț și fost erou politic al dlui Vlad. Se impune deci, ca d. Vlad să se afirme, că e un luptător eroic și în parlamentul casei d-sale nunu-mai în cel dela Budapesta. În acelaș timp credem a fi atât de util, dacă dna Anuța ar celi și s'ar inspira din paginile istorice privitoare la pățania Madamei de Staël....

Justin Pop.

„Mișcarea” despre dl Vaida

Iată ce scrie gazeta dlui Gheorghe Brătianu despre sinceritatea dlui Vaida

Iar cât despre sinceritatea însăși a acțiunii ar fi multe de spus — deocamdată datorită regimului care ne stăpânește, nu putem pune decât o singură întrebare:

De ce d. Vaida, care a deținut de atâtea ori puterea n'a căutat să pună în aplicare ide-

ile de care e animat astăzi, și cum se explică faptul că aceste idei fac obiectul preocupărilor d-lui Vaida tocmai în momentul când ele au căpătat mai mult răsuneț în opinia publică, unde au fost răspândite de alții?

Pentru astăzi atât!

„Mișcarea”.

Programul nostru

În numărul precedent al gazetei noastre, am început să facem cunoscut cititorilor noștri programul partidului național țărănesc.

Vom continua cu aceasta, arătând că fără vre'un plan de lucru bine studiat, acomodat împrejurărilor și necesităților timpului, orice încercare de a governa o țară este zadarnică, ducând la destrămare și faliment. Exemplul cel mai tipic și actual în acest sens, ni-l dă partidul liberal prin guvernarea sa.

Sunt partide și grupări politice la noi, pentru cari programul nu contează, rătăcind când într'o parte când în alta, căciulindu-se sau amenințând.

Part. național-țărănesc, care are un trecut istoric, născut dintr'o necesitate socială, având o sarcină grea de îndeplinit în viitor, nu poate să se avânte în aventură. Trebuie să fie un partid de ordine, conștiință de marele rol ce-l are în țara românească.

Politica partidului național-țărănesc trebuie să fie politica conștiinței cinștite. Are datoria să vegheze pentru apărarea

prestigiului și drepturilor națiunii.

Dar fără program, care să-i servească de îndrumător, luminându-i cărările, nu-și va putea îndeplini misiunea ce o are.

Conștiință deci de răspunderea ce o are, în urma experienței din trecut; din contactul cu problemele reale de peste toate zilele, după un studiu amănunțit, serios și îndelungat, a elaborat un program, care pus în practică, are menirea să schimbe cu totul înfățișarea de astăzi a regimului în care trăim.

Regimul liberal care a dominit până acum se dărâmă. În locul statelor liberale, apar noi forme de state, variind dela națiune la națiune.

La baza statului liberal stă sistemul economic capitalist. Acest sistem însă astăzi e pe sfârșite, aproape în toate statele. Este cu neputință ca și la noi acest sistem să mai dăinuiască multă vreme, Trebuie înlocuit. Noua și singura formă ce poate înlocui statul liberal perimat la noi, nu poate fi altul decât statul Național-Țărănesc.

Iosif Roman.

Este adevărat că Banca „Ardeleana” își terorizează debitorii

Se vorbește în oraș că „Banca Ardeleană” din Orăștie își teroziează debitorii, — și totuși nouă nu ne vine să credem că sub conducerea dlui Dr. Aurel Vlad s'ar putea face un joc atât de urit și murdar.

Însă totuși zvonurile s'au concretizat căci dela vorbe se trece și se arată anumite fapte întâmplare.

Asfel într'o zi se spune că s'a prezentat un venerabil preot din județ la directorul băncii, Cornel Mihailă și ia solicitat să-i de-a o amănare de 2 zile pentru regularea la scadență a cambiu'ui său. La aceasta cerere căcălitorul valahist Cornel l'a întrebat șăgalnic: „Dar bine părinte, dta cu cine ți? cu Vaida sau Maniu?” Șăracul preot văzându-se pus sub amenințare cu atâta inconștință, nu știu ce-o fi răspuns.

Este cert însă că Banca prin glasul directorului său, — sau poate directorul pe propria sa răspundere, — încearcă să exercite o teroare asupra debitorilor punându-le în perspectivă îngăduință dacă ar ținea cu Vlad și cu Vaida, — și persecuție printr'un exces de rigoare atunci când ar simți că ține cu Maniu sau Mihalache.

Se vorbește că această întrebare directorul Cornel Mihailă nu a pus-o numai unuia singur, ci multora și pe cari cazuri vom avea ocaziunea să le stăm în vileag numai ca să nu creadă aceșți domni că vom tăcea și le vom înghiți pe toate.

Este însă foarte trist că se transformă Banca „Ardeleana” într'o oficină la cheremul politiceii lui Vaida, căci o majoritate relativă a dlui Vlad încă nu-l îndreptățește să țarască pe acest povârniș o instituție care este compusă dintr'un capital investit de către unii cari n'au nici în clin nici în mănecă cu politica lui Vaida și a dlui Vlad. Mai mult decât atât o bancă este o instituție de comerț, — și dacă prin uzanță s'a îngăduit ca diversele instituțiuni bancare să finanțeze și să aju'e o acțiune politică dar în schimb cu atât mai urât și murdar este ca acea instituție să nu se rezume numai la atât ci să execute teroare asupra debitorilor săi după criteriile politice.

Sperăm că dl Dr. Aurel Vlad își va da seama de ceace am scris în acest articol și nu va mai permite ca Banca „Ardeleana” să fie pretată la un joc atât de frivol și murdar.

Dacă însă conucătorii Băncii nu-și vor trage de seamă noi suntem gata să continuăm cu prezentarea cazurilor și să luăm apărarea oamenilor noștri cari ajunși în furcile Băncii Ardeleana și sunt constrânși moralicește să adopte atitudini politice pe placul dlui Vlad și în contra propriei lor conștiințe.

Asfel dacă dl Vlad înțelege să lupte cu asemenea mijloace apărarea trebuie să ne-o facem cu mijloace similare.

x. y.

Cetiți și răspândiți „SOLIA”

Adunarea din Orăștie a dlui Vlad

— Minciuna „Patriei” Vaidiste din Cluj —

Duminecă în 15 l. c. dl Vlad a convocat la Orăștie o adunare așa numită a Frontului românesc. — Sub acest titlu a invitat mai mulți intelectuali din oraș pe cari credea că-i va putea prinde astfel a invitat și pe păr. Moța, pe prof. Necșa, prof. Rodean, etc. cari au și luat cuvântul.

După ce dl Vlad a făcut o expunere a chestiunilor pledând pentru dreptatea politică a dlui Vaida și în contra dlui Maniu, — s'a văzut marea deosebire de concepție între dl Vlad și invitații săi. — Aceștia au jinit să-i spună dlui Vlad că ei nu au venit să facă politică nici cu Vaida nici cu Maniu ci ei au răspuns la invitație pentru întărirea ideii naționale, și nu înțeleg să se bage în politica lui Vaida.

Totuși dl Vlad bate monedă din aceasta, scriind că părintele Moța, profesorii Necșa și Rodean ar fi ade-

rat la Frontul românesc al dlui Vaida. Adevărul este că acestora le place idea națională dar nici decum numărul lui Vaida susținut de toate consiliile de administrație jidovești.

După această adunare „Patria” Vaidistă din Cluj scria că au participat câteva mii de săteni. — Ori noi cei din Orăștie știm precis că nu a participat nici un sătean ci numai orășeni și aceia să fi fost într'un număr de cel mult 100 persoane.

Dar întrebăm mai departe pe dl Vlad dacă acești participanți n'ar fi datornici de-ai băncii, oare câți ar fi venit? Aceasta este o chestiune asupra căreia vom reveni!

Deocamdată constatăm că cei cu numărul mint cum pot mai bine și se laudă că au avut mii de participanți când în realitate au fost cel mult o sută.

Liberalii au mai numit un ministru

— Avem prea mulți miniștrii —

Partidul liberal care a stat 5 ani în opoziție a venit destul de fâmiând la putere. Astfel ne aducem aminte că în primele săptămâni de guvernare a numit peste 5000 de funcționari noi. Deasemenea după ce partidul național țărănesc a redus din numărul miniștrilor la 11, — au venit liberalii și au înființat noi ministere. — Aceasta a mers tot crescând, căci a trebuit să mulțumescă o seamă întreagă de partizani pe cari apoi i-a făcut miniștrii și subsecretari de Stat. — Așa în ultima săptămână a

mai fost numit dl Petre Bejan deputat dela Ploești, subsecretar de Stat al armamentului.

Noi nu înțelegem că dacă este un ministru titular la armament de ce ar mai fi fost lipsă încă de un ministru subsecretar de Stat la acelaș departament, care este nou înființat și foarte redus ca activitate.

Din toate acestea se vede clar că partidul liberal pune mai presus de interesele financiare ale țării, — aranjarea și satisfacerea clientelei sale politice.

Au început deja neînțelegerile între oamenii dlui Vlad!

Trebuie să se știe că s'au dus cu Vaida în general acei oameni din partidul nostru cari nu-și aflau rostul în partid, — cari nu aveau nici un rol mai important și cari nu aveau nici perspectiva de-a obține vre-un rol vre'odată. — Astfel și în județul nostru s'au dus cu dl Vlad acei oameni cari în partid nu aveau un rol prea mare și cari au crezut că în partidul dlui Vaida sunt mai multe locuri goale și mai ușor ar putea să capete un os de ros. — Cum însă toți ar dori locuri și demnități au început să se certe între ei.

Astfel Câmpean și Vernichescu au prins momentul și s'au ales unul vice-președinte și altul secretar general. — Imediat însă au început alții să-i spună dlui Vlad că rău a făcut că nu i-a ales pe ei și i-a ales pe aceștia doi. — Dl Vlad ușor influențabil cum e se spune că și-a și schimbat macazul, și-a declarat că Câmpean și Vernichescu n'au fost aleși în aceste

demnități ci au fost numai însărcinați provizoriu, — și că la proxima alegere o să fie demși și alese alte persoane mai pe placul dlui Vlad.

Câmpean și Vernichescu când au auzit că Vlad vrea să-i decapiteze au declarat că ei nu o să suferă o asemenea rușine, întrucât nu merită această „ingratitude” a dlui Vlad.

Cum însă izvorul acestei știri se găsește în imediata apropiere „camarilistică” a dlui Vlad suntem siguri că Dânsu va și proceda la această delaturare a celor doi valachiști.

Suntem curioși însă că aceștia ce vor face și cum vor justifica în continuare valachismul lor, când era vorba că s'au dus cu numărul pentru dl Vlad și nu de dragul numărului. — Acum când se vor vedea ioviți și tulăturați într'o formă oarecare de dl Vlad suntem curioși dacă tot așa mari Vladiști vor fi.

Nic. Pintea.

Răvaș.....

Marele Zarathustra dela Orăștie ne prezintă pe noi, foștii parlamentari din jud. Hunedoara, ca pe niște creaturi ale lui, căruia avem, să-i mulțumim întreagă existența noastră cu totul, ce avem și ne face, să înțelegem, că noi trebuia, să-i stăm într-o vecinică sclăvie jurându-i credință și în străbătate. El uită, că noi toți am avut existențele noastre, câștigate prin învățătură și muncă foarte încordată de advocați medic, preoți, etc. pentru cari calitatea de parlamentar atât de vremelnică, ne asigură și împreună cu grele chel-

tuieli și sarcini, n'a fost isvor de existență.

Dar ne miră, că Zarathustra al nostru mai uită și altceva: de câte ori la alegerile parlamentare era înlocuită lista candidaților de deputați și senatori, în totdeauna dsa cu peptul inflat de mândrie spunea ca un refrain aceste cuvinte:

Liste de candidați ca celea din jud. Hunedoara, nu există în întreg Ardealul și Banatul!

Apoi în celea din urmă întrebăm: putea, să existe Marele Zarathustra al nostru — fără noi? Putea el, să

se candideze pe el singur în toate celea 9 locuri de deputați și în cele patru locuri de senatori?

Se pare, că d. Vlad e sfânt convins, că el a creat lumea. Dar el suferă de grandomanie maladivă...

Tot d. Vlad face mare reclamă băncii sale arătând, de ce active mari dispune aceasta deși a îndurat pierderi așa de considerabile pe urma conversiunii. Dacă e așa, atunci întrebăm: pentru ce banca „Ardeleana” plătește deponenților sei numai 45% lăsându-i în pierdere de 55%? Doar prin economiile deponenților s'au creat în cea mai mare parte activele băncii.

Noi știm, pentru ce, D. Vlad a văzut nemulțumiri deponenților astfel a săvârșit o sluire pentru a arăta, că tot el e mai tare în menajarea intereselor sale de atotstăpânitor al acțiilor „Ardeleana”. Căci să se știe. D. Vlad e în fruntea băncii nu prin autoritatea lui morală, ci prin marea majoritate a acțiilor. Dacă ar avea criteriul dintâiu, nu ar avea lipsă de al doilea. Pe acesta și l-a creat însă chiar știind, că nu-l are pe cel dintâiu.

Întrebăm: cu câte milioane și-a augmentat patrimoniul propriu genialului conducător — dictator al Ardelenii prin operația machiavelică aplicată deponenților?

Dar marele dictator nu va scăpa de mâna dreptății imanente!...

Dl Dr. Simeon Câmpean vrea cu tot dinadinsul să se transforme într'o candidă floare, pe care să o numești: Noli me tangere adeca, pe românește: Nu te atinge de mine. Numai cât nu aceasta este sfânta dreptate. Foia noastră nici pe de departe nu s'a ocupat de dsa în colonele ei, când dsa scrisese deja articolul baljocurilor „Balanta” în nr. dela 18. Apr. a. c. al gazetei uzurpate de stăpânul seu A. Vlad, împotriva noastră. Noi i-am răspuns cu „loane”, în care am arătat trei lucruri: 1., că a păgubit județul cu 160.440 Lei, 2., că a păgubit organizația partidului cu 2000 lei, la lună în tot timpul, cât dsa a fost vice-presidentul camerei de com. și ind. și 3., că a înființat în Deva o casă de zăloage în companie cu evreul Garai și membrii familiei acestuia.

Invităm pe d. Câmpean, să declare, sunt aceste trei afirmații ale noastre adevăruri ori careva dintre ele sau toate sunt neadevăruri? — Dacă dsa va spune, că sunt neadevăruri, noi ne angajăm cu toată plăcerea, să dovedim, că ele unul fiecare este un pur adevăr iar dacă n'am putea dovedi, suntem gata întreaga redacție, să cerem iertare solemnă dlui Câmpean.

Deci în lături cu vorbăria și palavrele tendențioase! În fața adevărului orice învățare de penă cu scopul de a evada producând diversitate, este zadarnică. Hic Rhodus, hic salta!

E interesant altfel, că d. Câmpean însuși se întitulează cu atâtă complăcere „idealist incorigibil”. Al neibii idealism! Să fii tu „idealist incorigibil” și să păgubești județul în calitate de prefect pe cale de abuz cu suma de 160.440 Lei. Să fii tu „idealist incorigibil” și să dăunezi organizația partidului care ți-a dat friptura pe tavă, cu 2000 lei lunar în tot timpul, cât ai beneficiat de această friptură. Să fii tu „idealist incorigibil” și cu această înaltă inspirație idealistă să întemeiezi casă de zăloage în compania mai multor jidani, unde se percep dobânzi nu uzurare ci chiar shylokiane!

Suntem curioși, ce opere va mai născoci și săvârși d. Câmpean în viitor pentru a dovedi și pe mai departe, că dsa e un „idealist incorigibil”?

De altfel așchia nu sare departe de tăietor. Stăpânul dlui Câmpean, Führerul dela Cluj, i este homeopatic suferind de acelaș „idealism incorigibil”. Și acesta stăpânit de „idealism incorigibil” național, caută cât mai multe locuri de membru în cons. de adm., preferind celea evreești, căci așa cer această interesele superioare ale neamului românesc, pe

cari numai d. Vaida le înțelege.

Cine nu cunoaște pe părintele Adam Basarab dela Romos? Dar mai bine îl cunoaște d. Iustin Pop, care niciodată în viață n'a avut așa o întâlnire cu acest serv al Domnului, ca să nu-l tîmâieze din greu pe d. I. Pop făcându-i celea mai mari elogi și încercându-l cu laude până la strivire. Și ce schimbare la față a făcut robul Domnului transformându-se în restignitorul aceluia, pe care nu-l mai slăbea cu omagiile sale. D. Iustin Pop însă îl înțelege, căci i-cunoaște inteligența. Iat-o.

Sfința Sa își cetise la Senat o cuvântare, a cărei paternitate nu o avea. Aceasta însă nu l'a împedecat, să nu rămână încântat de marea operă oratorică săvârșită. Venind acasă dela București, a și vestit lunei întregi marele eveniment în felul acesta: „Am vorbit incognito și fără nici o trenă!”

Cazul e autentic, căci la toți îl povestea însuși stăpânul d. A. Vlad, răsând și dsa și producând râs humoric din partea ascultătorilor.

Tot despre părintele Basarab o mai știe lumea, că nu era întrunire sau alt prilej, ca dsa să nu-și fi accențiat meritele neperitoare de a fi cumpărat tauri pentru județ și de a fi distribuit cartofi dela Camera de Agricultură.

Așa ajunsese dsa, ca popa, care la toate înmormântările spunea aceeaș cuvântare „cu mugurii”. Dar odată veni la el un credincios al lui anunțând că i-a murit soția. L'a rugat deci pe părintele, să facă înmormântarea zicând: Părinte, să spui apoi și predică, dar nu aia cu mugurii!

Noi apreciem la merit operele istorice ale zelosului părinte Basarab, de acea sculptorul din redacția noastră i-a și făcut planul unui monument, care să-l imortalizeze:

Un taur cu cartof în corn.

ȘTIRI

O rugăminte.

„Reuniunea Meseriașilor Români din Orăștie”, roagă pe această cale pe toți binevoitorii cari au semnat toamna trecută daruri pentru repararea „Casei Culturale” și încă nu au vărsat sumele semnate, — să binevoiască a achita aceste, fie și în mai multe rate.

Achitarea se poate face la casa-ful societății dl Vasile Budoiu, iar în zilele de Dumineci și sărbători în localul Reuniunii la membrul de inspecție

Comitetul
Reun. Meser. Rom., Orăștie

10 Maiu la Peșteana, Sărbătoarea sărbătorilor naționale, ziua de 10 Maiu s'a serbat cu deosebit fast și însuflețire la comuna noastră.

La orele 10, biserica era tixită de credincioși pentru a asculta serviciul religios.

Începând dela ora 3 p. m. o adevărată avalanșă de popor în frunte cu tinerii premilitari îmbrăcați în uniformă militară cu lăutari și muzică, o demonstrat pe străzile comunei, manifestând sgomotos pentru M. S. Regele și prosperarea națiunii Române.

Seara la orele 9 a fost o reușită producțiune teatrală jucându-se de elevii școlii primare, piesa: „Nici pe aicea nu se trece” de I. N. Sion. După producție a urmat dans până în zorii zilei. Atât pentru demonstrație cât și pentru producție și petrecere se cuvine laudă harnicului și inimosului inv. dir. Amos Adam, care nu pregătă un moment a desfășura o foarte rodnică activitate, pentru înălțarea moralului locuitorilor acestei comune.

Răsplată să-i fie dlui Amos Adam însuflețirea țărănilor, cari spuneau, că până acum n'au trecut prin astfel de momente de înălțare a sentimentului Românesc.

Peșteana la Maiu 1935.

Dionisie Ilieștu.

Ați știut! Cea mai de seamă biserică din orașul Etcimiadzyn, în Armenia, a fost clădită pe timpuri spre a adăposti un arc ce este și astăzi, conținând un vârf de sulia despre care se spune că ar fi străpuns trupul Domnului Nostru Isus Christos.

Trupul omului crește și descrește. Niște învățați dela școala înaltă din Paris an găsit, că trupul omului nu are aceeași înălțime dimineața când se scoală și seara când se culcă. Ei spun, că omul este mai înalt dimineața, iar spre seară din pricina oboselii și a lucrului, mărimea trupului scade treptat. La unii oameni scăderea este chiar de 3—4 centimetri, dar nu este nici decum vătămătoare, pentru că trupul ajunge din nou în timpul nopții la mărimea lui obișnuită.

Aurul care se scoate din minele ardelene îl cumpără de obicei Banca Națională. Așa este și bine, să nu se vândă în străinătate. Neajunsul este, că Banca Națională plătește un preț mai mic (111 000 lei un kilogram) decât negustorii străini. — Acum se vorbește, că Banca Națională va oferi pe viitor prețul ca și în străinătate.

Tămăduire prin credință. Cu privilegiul sărbătorilor Paștilor sute de bolnavi și schilozi se îndreaptă spre o casă din Alexandria, în Egipt, unde se află un tablou minunat care dă sănătate celor bolnavi.

Pânza este a unei bătrâne călugărițe siriane, sora Anastasia. Tabloul arată pe fecioara Maria, ținând în brațe pe Isus; dealungul pânzei curg din când în când picături de umezeală pe care credincioșii le socotesc dela Dumnezeu și în puțină de a face minuni.

Anul acesta s'au vindecat mii de oameni.

Ce a iscodit Marconi? În zilele trecute, după cum se anunță, ducele Musolini și mai mulți ingineri militari au luat parte la niște experiențe făcute de Marconi la fortul Boccea. Cu acel prilej au fost oprite numeroase automobile, timp de o jumătate de oră, pe drumul Roma-Ostia. Cauza acestor numeroase pane nu s'a putut lămuri. Ziarele, cari au aflat despre acest curios caz, se întreabă: Nu cumva experiențele (probele) făcute de Marconi, sunt cauza acelor brusce opiri de automobile? Nici un motiv vădit pentru oprire nu s'a constatat. Nu cumva a reușit lui Marconi — marele iscoditor italian — să găsească o rază specială în stare să împiedice funcționarea motoarelor de explozie? Ne aflăm, desigur, în fața multor noi invenții, cari vor fi cunoscute numai după începerea unui războiu. Fiecare țară ascunde unele invenții.

Intr'un cutremur au fost nimicite 15 sate. De câteva săptămâni cutremurile de pământ se țin lanț în țările răsăritene. Și la noi s'au simțit în mai multe rânduri sgușdături mai mici. Primim însă știrea că în țările de pe coasta Asiei e un adevărat prăpăd. În Asia Mică au fost nimicite deodată 15 sate, acoperind sub dărâmături oameni, animale și agoniseala multor ani. Iar unele râuri și-au schimbat cursul, atât a fost de cumplită puterea cutremurului.

Cum se plătesc impozitele. Un anunț oficial spune că se încasează zilnic cam 70 de milioane Lei din impozite. În unele din zile însă, încasările se ridică peste o sută de milioane.

Restaurantul „GH. CIOCA” din Orăștie

este cel mai intim local. Vinuri excelente și bucătărie bună. Se primesc abonamente pentru prânz și cină în condițiunile cele mai avantajoase serviciu prompt

LIBRĂRIA Remus Branga din Orăștie

este asortată cu tot felul de material de librărie, rechizite școlare, cărți didactice, literare și științifice, tablouri fotografii, material pentru mașinile de scris, schapirografe, stampile etc.

Prețurile cele mai mici!

Vizitați fără nici o obligație, marele asortiment al librăriei BRANGA din Orăștie.

Incunoștințare!

Caut persoane serioase, care au praxă și se ocupă cu cumpărarea laptelui de vacă și de oale, înființând:

o lăptărie modernă

și bineorganizată cu pregătirea untului și alte diferite brânzeturi, precum și vinderea lor pe plețe. Zilnic pot vinde dela 1000 kilograme lapte în sus, în condițiunile cele mai favorabile.

Comerț cu bun viitor și aducător de parale. Ofertele serioase se acceptă.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. Boiu, (J. Huned.)

Hallo!

Arendez sau eventual cumpăr o mașină de treerat grâu care să fie în bună regulă de funcționare, cu toate apărtele necesare.

Proprietarii de mașini, cari doresc o astfel de tranacție, sunt răgați, ca fără întârziere, să-și înainteze ofertele în scris, precum și condițiunile necesare de acceptare.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. Boiu, (J. Huned.)

M. STERN

Magazin de Textile și Încălțăminte cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole de textile.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Sandale de dame și domni.

„Vorschussverein” societate pe acții Orăștie.

Bilanț, la 31 Decembrie 1934.

ACTIV		PASIV	
<i>Cassa:</i>		<i>Capital social</i>	5000000-
Numerar	120090-	<i>fond de pensiiune al funcționarilor</i>	726614-
Disponibil la B. N. R.	1287-	<i>Depuneri spre fructificare:</i>	
<i>Portofoliul de titluri românești:</i>		Din țară	
Efecte publice Nom. Lei 29.500	10850-	a) pe livrete (legate)	5275516-
Titluri necotate la Bursă	71312-	b) în cont curente (legate)	384675-
Nom. Lei 106.200.		<i>Creditori:</i>	
<i>Portofoliu de scont:</i>		In țară	
Plătibil în țară	107700-	Reescont la B. N. R. Deva	3270216-
a) cambii fără acoperire		Băncii	2526018-
b) scontate la B. N. R. Deva (suma neredusă)	3270215-	Conturi transitorii	5796233-
<i>Debitori:</i>			537218-
din țară			
fără garanție	458947-		
cu acoperire ipotecară	5173618-		
<i>Debitori:</i>			
beneficiind de legea lich. datoriilor din 7 Aprilie 1934. (Cota rămasă)			4943913-
<i>Imobile:</i>			
a) necesare exercitări comerțului de bancă și pentru locuințele funcționarilor	2500000-		
b) alte imobile	827100-		3327100-
<i>Mobilier:</i>			
a) Mobilierul băncii	15000-		
b) „ hotelului	92000-		107000-
Conturi diverse			148224-
			17740256-

DEBIT		CREDIT	
<i>Cheltueli de administrație:</i>		<i>Dobânzi încasate:</i>	
a) Salarii	315600-	a) dela portofoliu de scont	108845-
b) Diverse	143077-	b) „ debitori	559027-
<i>Impozite și taxe:</i>		<i>Comisioane încasate</i>	149255-
<i>Dobânzi plătite:</i>		<i>Venitul portof. de titluri</i>	1196-
a) la reescont	77262-	<i>Venitul imobiliar</i>	116700-
b) „ alte creditor	363119-		
			934523-

Orăștie, la 31 Decembrie 1934.

Ioan Harth
director, expert contabil,

Examinat și găsit conform cu registrele:

Pentru Consiliul de Administrație:
Dr. Ed. Antoni, Guido Schunn, Gustav Baumann.

Comitetul de supraveghere:
Wil. Gellner P. R. Antoni Richard Dörner